

Antonín Mánes, *Studie stromu*, 1829, lept
Sbírky Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou
Pelclovu muzeu v Rychnově nad Kněžnou daroval malíř Vilém Novotný

Šálek s podšálkem, mlékovka a konvice na kávu, cca 1811, porcelán
glazovaný a malovaný, podglazurní modrá značka, datování na
konvici, Vídeň, císařská manufaktura
Sbírky Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

Vernisáž 15. 9. 2017 v 17 h
Výstavu uvede PhDr. Karel Jaroš, kurátor Orlické galerie

Na programu:
Ukázka z baletu *Marná opatrnost* - variace Lissety, tančí Štěpánka Beránková
Ukázka z baletu *Esmeralda* - variace Esmeraldy, tančí Markéta Hájková

Logo Orlické galerie a písmo © Iveta Hostašová

Orlická galerie

Muzeum a galerie Orlických hor
v Rychnově nad Kněžnou

Ke 125. výročí založení rychnovského muzea

II. patro Kolowratského zámku
v Rychnově nad Kněžnou

Willem Claeszoon Heda, *Zátiší s převrženým pohárem*, 17. století
Olej na dřevěné desce
Sbírky Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou
Převod Pelclovu muzeu v Rychnově nad Kněžnou z Fondu národní
obnovy v roce 1946, původně ve sbírce sochaře Ladislava Beneše

tel. +420 494 534 015
galerie@moh.cz
www.moh.cz
www.facebook.com/orlicka.galerie

v září otevřeno denně
9–12 h a 12:30–17 h
v říjnu otevřeno denně mimo pondělí
9–12 h a 12:30–16 h

Z pokladnice muzejních sbírek

*Výtvarné umění, asiatika, ikonografické
a uměleckoprůmyslové sbírky
z fondů Muzea a galerie Orlických hor
v Rychnově nad Kněžnou*

16. 9. - 29. 10. 2017

Výtvarné umění ve fondech Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

15. května 1892 schválilo pražské místopředsedství svým výnosem stanovy MUZEJNÍHO SPOLKU PELCL v Rychnově nad Kněžnou a zanedlouho přinesl Posel z Podhoří zprávu o jeho první valné schůzi, která se konala 28. července 1892. Již 5. - 7. srpna 1893 instaloval nový rychnovský spolek v zapůjčených prostorách staré piaristické koleje svou první muzejní výstavu. Když se v roce 1905 podařilo získat pro muzeum v chlapecké škole samostatnou místnost, město podle návrhu regionálního historika Tomáše Kouřila schválilo přeměnu spolkového muzea na PELCLOVO MĚSTSKÉ MUZEUM a sbírky byly převedeny do majetku města. V roce 1954, v souvislosti se změnou rozsahu své působnosti, bylo Pelclove muzeum přejmenováno na OKRESNÍ MUZEUM a od roku 1965 neslo po téměř čtyřicet let název MUZEUM ORLICKÝCH HOR. Od konstituování krajského zřízení a kooptace Orlické galerie působí dnes již více jak dekádu pod jménem MUZEUM A GALERIE ORLICKÝCH HOR V RYCHNOVĚ NAD KNĚŽNOU.

Do rozsáhlých fondů muzea, jehož archeologické, přírodovědné, historické a národopisné sbírky čítají více jak sto tisíc kusů, patří také oddíl výtvarného umění. Zatímco fond Orlické galerie, často vystavovaný a trvale připomínaný stálou expozicí, byl vždy bez výjimky soustředěn na výtvarné umění 20. století, současně výtvarníky a regionální tvůrce, je skladba vlastního muzejního fondu různorodější.

Nejvyhledávanější skupinou jsou památky ikonografické, nejstarší malované a kreslené veduty našich měst, listy z historických alb a architektonické záznamy - památky leckdy spíš

hodnoty dokumentární, někdy ale s nepopiratelnou výtvarnou hodnotou.

Početný je také soubor portrétů. Vedle zbloudilých kusů z aristokratických obrazáren zde najdeme především podobiznu měšťanskou od konce 18. století až po počátek století 20., kdy zájem o tento typ rodinného dokumentu a reprezentace ustává. I zde vedle prací bez jakékoliv umělecké ambice najdeme díla malířů významných a také je zde podchycena produkce výtvarníků, jejichž jména by bez zastoupení v muzejním fondu již asi zmizela z našeho povědomí. Mám na mysli např. Karla Novotného a Jana Nepomuka Jeremiáše z Opočna nebo Ferdinanda Sidona ze Solnice.

Nemalou skupinu tvoří spolu s plastikou sakrální malba. Nežřídká se jedná o díla dříve umístěná ve veřejném prostoru, o malby a drobnou plastiku z božích muk a kaplí okolo cest, ale take zde najdeme velké oltářní obrazy a celé křížové cesty, kdysi součástí kostelních interiérů. Zde jsou uloženy především starší památky, jejichž původce musíme hledat nežřídká mezi malíři a řezbáři 18. století i dříve.

Vlivem rozličných náhodných vlivů a okolností jsou do muzejní sbírky výtvarného umění vřazeni také autoři ze století minulého. Najdeme tu několik litografií Josefa Šimka nebo školní kresby Josefa Štolovského. Početnější je soubor krajináře Otakara Sedloně, drobná kolekce grafika a typografa Vojtěcha Preissiga, nebo malířské

dílo zajímavé, ale naprosto neznámé malířky Ludmily Wunschové. Početně tomuto oddílu vévodí s několika sty položkami ucelená sbírka kreseb a akvarelů Josefa Korejze-Blatinského.

Samostatný oddíl pro umělecké řemeslo muzeum nemá, zmámé je však svou kvalitní sbírkou podorlického skla a z produkce slavných porcelánků a keramických dělen je zde mnoho ukázek z produkce českých manufaktur a několik zajímavých kusů z dělen cizích (Vídeň). Tato část sbírky však často rostla „darováním“ poškozeného nebo nepotřebného inventáře z domácností dárce a tak většina kusů svou kondicí nevyhovuje nárokům na výstavní exponáty a slouží jen jako dokument vybavení a úrovně měšťanské domácnosti.

Protože především mezi jednotlivostmi se nalézají výtvarníci jmen velmi slavných a díla jedinečná, vybrali jsme pro dnešní jubilejní výstavu několik solitérů, kteří svým významem a kvalitou několikanásobně překračují očekávání a nároky, jaké klademe na regionální výtvarné umění. Současně je takto koncipovaná kolekce i svým způsobem poděkováním a vyjádřením úcty k velkorysosti donátorů, kteří svými dary a odkazy takto obohatili sbírky muzea.

Mezi jedinečné dary patří nepochybně odkaz JUDr. Jana Bartoše, rychnovského rodáka a zakladatele divadelního oddělení Národního muzea v Praze, z roku 1946. Z původního odkazu je nyní ve

*Antonín Chittussi, Z jižních Čech, 1885
Olej na plátně
Sbírky Muzea a galerie Orlických hor
v Rychnově nad Kněžnou
Odkaz JUDr. Jana Bartoše Pelclove muzeu
z roku 1946*

sbírci muzea sedm maleb jednoho z našich nejvýznamnějších krajinářů Antonína Chittussiho a dosud ne zcela přesně idfentifikovaná malba snad italského malíře ze sedmáctého století. Krajina Antonína Mánesa, dva portréty od Karla Purkyně a další obraz Antonína Chittussiho se v 50. a 60. letech rozptýlily do majetku Galerie moderního umění v Hradci Králové a Národního památkového ústavu.

Čtyři kresebné krajinářské studie a jeden lept od Antonína Mánesa daroval muzeu rychnovský malíř Vilém Novotný, kterého známe jen z několika jeho prací a kterého nezná žádný ze slovníků našich výtvarných umělců a regionálních osobností.

V roce 1946 předal Fond národní obnovy do správy muzea majetek sochaře Ladislava Beneše. Sochařská část byla převedena spolu s obrazy Benešových přátel Antonína a Jiřího Hudečka v roce 1965 při jejím založení do sbírek Orlické galerie. Několik děl však zůstalo uloženo ve fondu výtvarného umění muzea. Mezi jinými se zde také nachází zátiší proslulého představitel haarlemské školy zátiší Willema Claeszona Hedy (1594-1680/82).

Rozsahem nevelká kolekce, vystavená u příležitosti 125. výročí založení rychnovského muzea, je určitě vhodným způsobem, jak připomenout veřejnosti některou z málo známých částí rozsáhlých fondů. Zejména patří-li vystavené sbírkové předměty k tomu nejzajímavějšímu, co ve svých sbírkách muzeum chová.